

Cooperativele agricole din România si-au dublat cifra de afaceri, în ultimii ani (sondaj)

Cooperativele agricole si-au dublat cifra de afaceri, în ultimii ani, iar în 2022, cele 1.235 de entitati care au depus bilantul financiar au raportat afaceri de 4,26 miliarde de lei, în crestere de aproape trei ori fata de anul 2020, releva o cercetare derulata de Centrul Român de Politici Europene (CRPE), în cadrul proiectului "CoopNet 3.0 - Crestem capacitatea cooperativelor micilor fermieri".

În acelasi timp, în perioada 2017 - 2023, numarul membrilor asociati în cooperative agricole a crescut cu 263%, de la putin peste 8.700 la aproape 23.000, iar principalele motivatii invocate pentru înfiintarea unei astfel de cooperative sunt posibilitatea de a accesa fonduri europene (85% dintre respondenti), respectiv comercializarea produselor (84%).

Potrivit rezultatelor sondajului, reprezentantii a aproximativ jumatate dintre cooperative au afirmat ca acestea au fost înfiintate pentru a beneficia de scutirile fiscale acordate cooperativelor agricole si pentru a-si eficientiza activitatea. În schimb, 15% dintre tinerele cooperativele au declarat ca au accesat fonduri publice (prin PNDR 2014-2020) si doar 6% ca au obtinut fonduri de la banci sau institutii financiare nebankare (IFN-uri).

De asemenea, peste jumatate dintre respondenti (54%) au invocat faptul ca accesul dificil la finantare nu este singura problema cu care se confrunta cooperativele agricole aflate la început. Astfel, 43% dintre acestea întâmpina greutati în a intra pe piata de desfacere, iar 22% au probleme în a gasi personal calificat si/sau pregatit pentru roluri de suport (manager, jurist, agent de vânzari). Alte provocari sunt reprezentate de lipsa de viziune pentru dezvoltare (13%) si accesul dificil la tehnologii moderne (12%).

Cu toate acestea, datele centralizate de CRPE arata ca, în doar trei ani, cooperativele si-au dublat ponderea în agricultura din România, pâna la 2.620 de astfel de entitati, în 2023, în crestere cu 70% fata de 2020. Dintre acestea, 2.526 erau în functiune.

Totodata, în 2022, cifra cumulata de afaceri a celor 1.235 de cooperative care au depus bilantul financiar a fost de aproximativ 4,26 miliarde de lei, aproape de trei ori mai mare comparativ cu nivelul de 1,6 miliarde de lei, înregistrat în 2020. Raportat la dimensiunea întregului sector al agriculturii din România, cooperativele au ajuns sa reprezinte, în 2022, aproximativ 4%, fata de 2% în 2020, dublându-si practic cota de piata în numai trei ani.

O alta tendinta ce iese în evidenta este inversarea raportului dintre cooperativele de grad 1 (doar cu membri persoane fizice) si cele de grad 2 (care au si membri persoane juridice). Conform cercetarii, daca în 2017 peste trei cooperative din patru erau de grad 1, în 2020 ponderea acestora scazuse la 63%, pentru ca în 2023 raportul sa se inverseze, respectiv 33% erau cooperative de grad 1, fata de 67% de grad 2.

Din datele Recensământului General Agricol, realizat în 2020, reiese ca existau 2,88 milioane de exploatatii agricole înregistrate în România, cu aproape un milion mai putine decât la recensământul din 2010.

"Tot în perioada 2020 - 2022 a crescut si ponderea numerica a cooperativelor mari, cu cifre de afaceri de peste 500.000 de lei pe an, în paralel cu scaderea ponderii micilor cooperative, ale caror cifre anuale de afaceri nu depasesc 50.000 de lei. Daca în 2020 cooperativele mari reprezentau 39% din numarul total de cooperative, în 2022 acestea au ajuns sa reprezinte, pentru prima oara, mai mult de jumatate (53%). În oglinda, ponderea micilor cooperative a sczut rapid, de la 36% în 2020 la 23% în 2022, în timp ce cooperativele medii (cu cifre de afaceri între 50.000 si 500.000 de lei) se mentin, ca pondere, între 20% si 25%", noteaza sursa citata.

Sondajul a fost derulat de un consorțiu de ONG-uri format din Centrul Român de Politici Europene (CRPE), Fundatia Civitas pentru Societatea Civila Cluj (Civitas) și Centrul Comunitar de Mediere și Siguranță (CMSC), cu sprijinul financiar al Romanian-American Foundation. Cercetarea a constatat în două componente: un sondaj realizat pe un esantion de 153 de cooperative tinere (înființate între 2020 și 2023), respectiv un studiu de tip "desk research" ce a folosit informații furnizate de către Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), valabile la finalul anului 2022.

Cele două studii au fost realizate de CRPE, pentru a permite comparații cu datele dintr-o cercetare anterioară pe aceeași temă, realizată de aceeași organizație în anul 2020.

Proiectul CoopNet 3.0 este o extensie a activității din ultimii zece ani a unui consorțiu de organizații neguvernamentale format din Centrul Român de Politici Europene (CRPE), Fundatia Civitas pentru Societatea Civila Cluj (Civitas) și Centrul Comunitar de Mediere și Siguranță (CMSC), proiect susținut financiar de Romanian-American Foundation.

CRPE este unul dintre principalele think-tank-uri românești specializate în afaceri europene, care realizează, din 2009, cercetări în domeniul politicilor publice europene și naționale, implementează campanii de advocacy, dezbateri publice, programe de formare și campanii de implicare civică a cetățenilor în diferite domenii, precum democrație și bună guvernare, agricultură și dezvoltare rurală.